

Körövning i svenska kyrkan. Det här är ett bra sätt för Londonsvenskar att träffas och umgås.

Svensk körsång i London

Ulrika Eleonora kyrkokör i London sjunger ibland i hela åtta stämmor och repertoaren är för det mesta klassisk. Körmedlemmarna sjunger på torsdagskvällar och efter övningen går de tvärs över gatan till puben. Svenskar i London och det svenska blir viktigare utomlands.

På Harcourt Street i centrala London ligger en vit kyrkobyggnad inklämd. Gatan går i en båge mellan Old Marylebone road och Seymour Place i centrala London, inte långt från Madame Tussauds berömda vaxkabinett. Innanför kyrkporten kommer besökaren rakt in i ett svenskt hörn av London. På väggarna hänger tavlor med typiska svenska motiv från fjällen och från Dalarna med snö och

röda stugor med vita knutar. Atmosfären är inbjudande och varm. Kören övar varje torsdag under ledning av kantor Kai Lindberg. Eftersom kören jungler på mässan en gång i månaden är repertoaren klassisk. Svenska i London besöker sin kyrka regelbundet och kyrkan är nästan alltid full på söndagarna. Kören är ett populärt inslag.

– Det har nog funnits en kör i Svenska kyrkan i London så länge församlingen har funnits, säger Kai Lindberg.

Den svenska församlingen i London har snart funnits i 300 år. Den första församlingen bildades redan 1710. 1728 uppfördes den första kyrkan i stadsdelen Wapping. Ulrika Eleonora kyrka byggdes i början av 1900-talet och 1911 flyttade församlingen in på Harcourt Street. I

byggnaden finns både samlingshall och bostäder. Londonförsamlingen knöts tidigt upp till Uppsala stift. I slutet av 1800-talet började kyrkan i Sverige att sända ut speciella sjömanspräster. 1899 kom den första till London. Då bildades den första sjömanskyrkan.

Sjömanskyrkorna har varit en avdelning för sig fram till 1989. Då omorganiserades kyrkorna och alla kyrkor i utlandet samordnades i SKUT, svenska kyrkan i utlandet. Sedan 1994 är sjömanskyrkan i London integrerad i Londonförsamlingen. Den har egen lokal i östra delarna av stadskärnan.

I december varje år "lussar" kören i den berömda St Pauls Cathedral. Flera av medlemmarna ser fram emot den händelsen. Det brukar komma

mycket folk. Till 2004 års Lucia kom hela 2 700 personer och lyssnade till typiska svenska luciasånger. När valborg kommer blir det vårsånger. För att vara med i kören är det bra om man har körvana och det är bra om man kan läsa noter men det är inget krav. Kai Lindberg är en noggrann körledare och han vill gärna att körmedlemmarna ska göra så bra ifrån sig som möjligt. Flera av stämmorna är uppdelade i en låg och en hög vilket gör att kören ibland består av upp till åtta olika stämmor. En del texter är på latin och inte alltför lätta att lära sig.

– Visst är Kai sträng ibland. Men han vet ju hur bra vi kan låta så det är klart han ställer krav. Jag ser det som en utmaning att lära mig stämmorna och texterna, säger Maria Kaspersson som sjunger i altstämman.

Maria Kaspersson sjunger i altstämman i Ulrika Eleonora kyrkokör

Europas öppna gränser och globaliseringen har fört med sig att många svenskar väljer att flytta utomlands. I England märks det inte minst i kyrkokören.

– Nu finns det medlemmar som varit med i kören i tio år. Förr om åren var det mest aupairflickor och då var det en ny kör varje år, säger Kai Lindberg.

Ulrika Eleonora kyrka ligger i Marylebone som är något av svenskar-nas del av London. Det är inte bara svenska kyrkan som ligger i Marylebone. På gångavstånd från Harcourt Street ligger svenska ambassaden, svenska handelskammaren och svenska exportrådet. På andra sidan Harcourt Street från kyrkan ligger Harcourt arms. Det är en pub i typisk engelsk stil. Här pratar större delen av personalen svenska, det visas svensk sport på storbildsskärmar och ett av rummen här inne heter Svenska salongen. Efter körövningen på torsdagarna går körmedlemmarna dit och tar en öl på typiskt engelskt maner.

– Körövningen och att umgås med

svenskar här är en av veckans höjdpunkter, säger Maria Kaspersson.

När svenskar flyttar utomlands blir det svenska viktigare än det är hemma i Sverige. Att träffa och lära känna andra svenskar i London är ofta motivet när någon söker sig till kören. Flera av medlemmarna ser kören och svenska kyrkan som sin kulturella samlingspunkt. Här kan de prata svenska med varandra och utbyta tankar och känslor. Den engelska kulturen skiljer sig inte så mycket från den svenska men olikheterna påminner dagligen svenskarna som bor i London om att de befinner sig i främmande land.

– Bara det faktum att engelsmännen kör bil på fel sida vägen är svårt att vänja sig vid. Jag tittar alltid åt alla håll på en gång när jag ska gå över en gata. Sedan springer jag och hoppas jag kommer över, skrattar Maria Kaspersson.

Text & foto Cicci Wik

Lite fakta om Svenska Kyrkan

Svenska kyrkans hemsida hittar du på <http://www.swedish-church.org.uk> Där kan du läsa mer om församlingen. Normalt brukar hemsidan ha cirka 3 500 besökare i månaden och där finns allt möjligt nyttigt att läsa för Londonbesökaren.

105 000 personer besökte de svenska Londonkyrkorna för gudstjänster och samlingar under 2004.

Lucia i S:t Paulskatedralen 2004 samlade 2 700 personer. Lucia 2005 i S:t Pauls blir den 9 december.

Den 22 oktober 1905 togs den första sjömanskyrkan i London i bruk i en gammal biblioteksbyggnad mitt emot Surrey Docks. I år firas 100-årsdagen 23 oktober i Sjömanskyrkan med högmässa och förstärkt kyrkkaffe.

Hos Sjömanskyrkan kan svenskar som reser till London bo för 20 till 27 £ inklusive VAT och frukost.

Friskis och Svettis har gympapass i Ulrika Eleonora kyrka måndagar och onsdagar.

Förutom turister och sjöfolk beräknar man att det finns ungefär 50 000 svenskar i Londonområdet.

För att få vara med i Londonförsamlingen betalar man en årsavgift. Våren 2005 finns det 1 289 hushåll i London som betalar den avgiften.

22 februari 2005 hölls en välgörenhetskonsert till förmån för Tsunamikatastrofens offer. Medverkade gjorde bland andra ambassadör Staffan Carlsson och Londonbon Sven-Bertil Taube. Konserten inbringade 13 000 £, det vill säga 176 800 svenska kronor.

Det finns fyra kyrkobyggnader i området Storbritannien och Irland. Förutom kyrkorna i London finns två skandinaviska kyrkor i Liverpool och i Middlesbrough, Irland.

I församlingskyrkans läsrum finns en liten affär som säljer svenska varor. Här kan du köpa bullens pilsnerkorv, oboy och abbas filkbullar bland annat.

Från vänster Pernilla Pedersen, Lucina Mamedova, Anna Hallin och Louise Andersson

Smålandstjejer praktiserar i London

Lucina Mamedova, Anna Hallin, Pernilla Pedersen är 19 år gamla och Louise Andersson är 20. För dem är valet av utbildning självklart trots att det skrivs mycket negativt om yrket.

- Det ger så mycket att arbeta med människor och någon gång måste lönen och arbetsförhållandena bli bättre, säger Louise Andersson.

Fyra tjejer från omsorgsprogrammet i Ljungby åkte till London för att praktisera i den engelska äldre-

omsorgen. Hälften av kostnaderna för vistelsen i London betalas med EU-bidrag den andra hälften står skolan för. Kravet från skolan är att de som får åka har närvaro och godkänd praktik i Sverige. Det är viktigt att de klarar språket också. Skolan i Ljungby har fått bidraget från EU i fem år nu. Andra skolor har bara fått det i högst två år så Ljungby har haft tur. Men de här tjejerna blir antagligen de sista som får resa så här. I fortsättningen planerar skolan att kunna skicka iväg hela klassen och då blir det bara i en vecka i stället för tre som nu.

Den första veckan har varit om-tumlande för tjejerna. De nya praktikplatserna och livet i en stor stad är fyllda av nya upplevelser. Första intrycket av London när de kom var att allt är stort och stressigt. Folk strömmar fram och tillbaka.

– När man kommer från en liten stad som vi gör är man van att titta på andra människor. Man kikar på vad de har på sig och hur de ser ut. Här sitter folk i tunnelbanan i sin egen lilla värld och bryr sig inte om andra. De märker inte ens att man tittar. Man blir trött av alla intryck hela tiden, säger Louise Andersson.

– Innan vi åkte sa folk att engelska busschaufförer skulle vara mycket trevliga och kalla oss "dear" och "love" och sånt hela tiden. Men det första vi mötte var en grinig flygbusschaufför. Han vägrade hjälpa en kvinna lasta in bagaget. När vi kom in till London tog vi en taxi och den chauffören var lika grinig han, säger Lucina Mamedova och skrattar.

Hotellet ligger några kvarter från Victoria station i centrala London. När flickorna såg sitt hotellrum trodde de inte sina ögon. Det var fyra sängar i ett långsmalt rum. Inte mycket plats.

– Det går att klättra rakt in på toa från min säng, säger Anna Hallin och ler.

– Resväskans lock går inte att fälla ner, så det finns inte plats att öppna den ordentligt, säger Pernilla Pedersen.

Frukost ingick på hotellet men på kvällen får de äta ute och det är inte billigt i London. När de kommer hem efter en arbetsdag blir det inte mycket tid till annat än att äta lite och sedan sova. Det är tur för det går inte att göra så mycket mer i rummet ändå.

De första dagarna när de åkte till praktikplatserna tog de tunnelbanan. Men en gång blev det stopp och de tvingades ta bussen i stället. Då upptäckte de att det var roligare. Från bussen ser man London så nu åker de buss nästan varje gång de ska till jobbet.

Om de hinner innan de ska åka hem igen tänkte tjejerna besöka Medicinhistoriska museet och Jungmuseet.

– Vi kanske ser någon musikal också, vi får se, säger Anna Hallin.

Text & Foto Cicci Wik

Sämre utbildning i engelsk äldreomsorg

Äldreomsorgen uppmärksammas ofta i svenska medier. Då handlar det mest om dåliga arbetsförhållanden och låga löner. I England finns samma problem som i Sverige men även andra brister.

- Jag ska aldrig mer klaga på hur det är i Sverige, säger Louise Andersson från Byholma.

Hon är en av fyra tjejer från omvårdnadsprogrammet i Ljungby och som gör praktik i Londons äldrevård.

Louise Andersson och Lucina Mamedova från Strömsnäs bruk har båda praktiserat på ett privat äldreboende i London i en vecka. De

gamla som bor där verkar tycka att de har det bra säger båda tjejerna. Men personalen har det sämre. I England har vårdpersonal och af-färsbiträden lika mycket i lön. Med tanke på ansvaret det innebär att ta hand om andra människor är det många som hellre väljer att arbeta i affär. Det är svårt att rekrytera personal till äldreomsorgen och när någon är sjuk finns det ingen vikariepool. I stället ringer personalen till en "agency" det vill säga ett bemanningsföretag.

– De som kommer från agencyn har ofta inte varit på hemmet förut och känner inte de gamla som bor där. En del som kommer har aldrig ens jobbat med äldre. Det händer att de inte dyker upp eller att de går hem

mitt i sina arbetspass för att de inte klarar av jobbet, säger Lucina Mamedova.

I Sverige har personalen ofta undersköterskeutbildning. I England behöver personalen inte ha någon utbildning. I stället finns det en in-ternutbildning med fem "levels" eller fem steg. För varje steg går den anställde en kortare kurs på några veckor. Någon annan utbildning får inte personalen.

– Det märks att de inte vet så mycket. Till frukost får till exempel en diabetiker en toast med söt marmelad och kaffe med sötningsmedel. Sötningsmedlet får de för att de är diabetiker och därför inte ska äta socker. Att det är socker i marmeladen är det ingen som vet eller tänker på, säger Per-

nilla Pedersen från Markaryd.

Men allt är inte sämre i England än i Sverige. På äldreboendet som flickorna praktiserar på har de någon form av aktivitet för de gamla varje dag klockan elva. Det kan vara frågesport, bingo eller musik.

– I Sverige har de terapi en gång i veckan, säger Louise Andersson.

– Ibland har de dans också. De ser för söta ut när de rör sig på dansgolvet, säger Lucina Mamedova.

Pernilla Pedersen och Anna Hallin är båda från Markaryd. De har arbetat sin första praktikvecka på en rehabiliteringsavdelning. Hit kommer de gamla efter en sjukhusvistelse för att träna upp sig innan de får komma hem igen.

– De gamla får inga sådana rullatorer som det finns i Sverige. I stället får de en utan hjul som de måste lyfta och flytta framåt steg efter steg. Sådana slutade man tillverka i Sverige för länge sedan. Det är så gammaldags här, säger Anna Hallin.

Men för att få hjälpmedel måste de gamla kunna gå ut och handla själva. Kan de inte det får de ingen rullator även om det hade kunnat hjälpa dem att gå inomhus. Många blir liggande.

På äldreboendet hade de hel-täckningsmattor på toaletten tills helt nyligen. Men de tog bort dem eftersom det skapade dålig lukt. Det finns ingen dusch i badrummet. I stället har de badkar med löstagbar sida så att den gamla kan kliva in.

– I Sverige kan en anställd säga till vad de gamla behöver. Till exempel en lampa, nya kläder eller liknande. Men här i England är det den gamla själv som får be en chef om sådant. De som jobbar här ska bara se till att finnas där och hjälpa till, säger Louise Andersson.

En engelsk rullator har inga hjul som de har i Sverige och det är svårare för de gamla att få en om de inte kan gå ut själva.

Dålig lön och ingen rätt till rast

På ett äldreboende i Cambridge har man kortare arbetspass för att undvika att personalen ska få lunchrast. När killar får jobb får de lättare en högre befattning trots att tjejer som finns på plats jobbat längre.

Therese Nordin arbetade som "care-assistent" på ett äldreboende i Cambridge under några månader 2002 till 2003. När hon började arbeta var det ett boende liknade ett servicehus med ganska friska pensionärer. När hon slutade hade det omorganiserats till ett långvårdsboende där allt fler gamla som var sängliggande flyttade in.

Till att börja med var det en ganska behaglig arbetsplats. Arbetet innebar mest att servera te och bädda sängar. Men i takt med att de sängliggande patienterna blev allt fler

När serviceboendet i Cambridge blev långvård räckte tiden inte till. Det blev omsättning på personalen.

blev det värre och värre. 52 boende skulle skötas av sex personal och en sjuksköterska och tiden räckte inte längre till.

Arbetspassen var aldrig längre än sex timmar. Om de varit längre skulle de anställda haft rätt till en lunchrast.

- Då hade de fått göra om våra scheman och kanske anställt fler, säger Therese Nordin.

Under ett dygn var det tre arbetspass, ett från åtta på morgonen till 14, ett från 14 till 20 och sedan nattpass från 20 till åtta. Någon tid

för rapportering mellan arbetspassen fanns inte inlagd. Det fick skötas efter arbetstid utan lön.

Under tiden Terese Nordin arbetade på äldreboendet var det många som började och slutade.

- Det var två killar som började under min tid där. Båda två fick automatiskt högre befattningar. En blev så kallad "teamleader" den andra blev "senior staff". Jag tror de fick de jobben för att de var killar helt enkelt. Jag hade ju jobbat där längre änd dem och ändå var det de som fick jobben, säger Terese Nordin.

Hemmet drevs av ett vårdföretag som hette Excel Care när Therese jobbade där.

Text & bild Cicci Wik

Fakta om äldreboende i England

I Storbritannien kallas äldreboenden för "care homes", en direkt översättning blir omvårdnadshem. Det finns olika grader av omvårdnad på hemmen. Från att enbart ge de boende personlig omvårdnad till ren sjukhusvård.

Med personlig omvårdnad menas hjälp med att tvätta sig, klä sig och gå på toaletten. För de som är sjuka och sängliggande finns speciella hem med sjukvårdspersonal dygnet runt.

Alla "care homes" inspekteras regelbundet minst två gånger om året av en speciell kommission, Commis-

sion for Social Care Inspection. Inspektionsrapporter finns tillgängliga för den som vill ha hos myndigheten för vårdstandard.

Omvårdnadshemmen drivs av tre olika typer av huvudmän, lokala myndigheter, religiösa eller välgörenhetsorganisationer eller privat drift. Den privata driften kan antingen vara privatpersoner eller vårdföretag. En del frivilligorganisationer driver speciella hem för till exempel krigsveteraner eller speciella etniska grupper.

Det finns även möjlighet att få hjälp hemma om den gamle hellre vill bo kvar. Då kan man få hemtjänst. Det innebär att den gamle

får mat hemkörd, hjälp med bad och handling. Kanske behöver hemmet byggas om för att man ska kunna bo kvar och då kan man få hjälp med det. Man kan få ett så kallat trygghetslarm som kan användas om man ramlar hemma och inte kan ta sig upp eller om man blir akut sjuk.

Om de lokala myndigheterna beslutar om att en äldre person ska få äldreomsorg så betalar myndigheten kostnaden för hjälpen. Själva betalar de gamla sedan efter för många till myndigheten. Om det finns sparade medel som översteg 272 000 svenska kronor (2004) får han eller hon betala för sin hjälp själv. Eget hus räknas som kapital så det kan hända att äldre får sälja sitt

hem. Om man inte vill sälja huset kan man låna av de lokala myndigheterna så länge och betala tillbaka när huset sedan säljs.

Om den gamle har sparade medel som understiger 166 600 (april 2004) räknas det inte. I stället tas en avgift ut av inkomsten som pensionären har, men en minimidel måste den gamle ha kvar till sina personliga utgifter varje månad.

Källa: http://www.helptheaged.org.uk/Health/Care/residentialcare/_Section_D.htm

Text & Översättning: Cicci Wik